

Đây có phải là phân biệt đối xử?

TỰ DO VÀ BÌNH ĐẲNG

BẢO VỆ KHỎI PHÂN BIỆT ĐỐI XỬ

LỨA TUỔI: 11 – 16 tuổi

NHỮNG ĐIỂM CẦN GHI CHÚ

1. Nhân phẩm con người là nền tảng của tất cả quyền con người.
2. Mọi người đều có quyền như nhau và sự tự do như nhau bất kể sự khác biệt.
3. Phân biệt đối xử ai đó bao gồm phụ nữ và trẻ em gái là một hình thức vi phạm quyền con người.

CÔNG CỤ HỌC TẬP

- Cây gậy nói
- Sổ điểm danh
- Nội quy lớp học
- Bài hát: Chiếc đèn bé nhỏ của tôi
- Bóng để chơi trò truyền bóng
- Bút chì và giấy cho các cặp học sinh thực hiện hoạt động, “ai làm việc”
- Phấn trắng hay bút marker
- Bảng phấn hay tờ giấy khổ lớn
- UDHR Điều #1 và Điều #2
- Tờ giấy nhỏ ghi chữ “Xin chào” bằng ngôn ngữ khác nhau *chuẩn bị trước*
- Câu chuyện, “Mẹ tôi không làm việc”
- Những poster nhỏ từ bài trước

Tuyên ngôn Quốc tế về Quyền con người

TỰ DO VÀ BÌNH ĐẲNG

Điều 1

Mọi người sinh ra đều tự do và bình đẳng về nhân phẩm và các quyền. Mọi người đều được phú cho lý trí và lương tâm, và cần phải đối xử với nhau bằng tình anh em.

BẢO VỆ KHỎI SỰ PHÂN BIỆT ĐỐI XỬ

Điều 2

Mọi người đều được hưởng tất cả các quyền và tự do nêu trong bản Tuyên ngôn này mà không có bất kỳ sự phân biệt nào về chủng tộc, màu da, giới tính, ngôn ngữ, tôn giáo, quan điểm chính trị hoặc quan điểm khác, nguồn gốc dân tộc hoặc xã hội, tài sản, thành phần xuất thân hay các địa vị khác.

Ngoài ra, cũng không có bất cứ sự phân biệt nào với một người mà dựa trên địa vị chính trị, pháp lý hoặc quốc tế của quốc gia hoặc lãnh thổ mà người đó xuất thân chưa được độc lập, thuộc địa, hay có bất kỳ hạn chế nào về chủ quyền.

LƯỢC GIẢN

Điều 1: Bạn sinh ra tự do và bình đẳng về nhân phẩm và các quyền như bất kỳ người nào khác. Bạn có khả năng suy nghĩ và nói đúng. Bạn nên đối xử với người khác như tình bạn bè.

Điều 2: Bạn có tất cả những quyền con người này mà không có bất kỳ sự phân biệt nào về chủng tộc, màu da, giới tính, ngôn ngữ, tôn giáo, quan điểm chính trị, thành phần xuất thân, vị trí kinh tế và xã hội, nguồn gốc hay quốc tịch.

CHÀO ĐÓN

Trước khi lớp bắt đầu: Hãy đặt những tấm poster nhỏ từ bài trước ở nơi dễ nhìn thấy.

Nhiệt thành chào đón các em vào lớp và ổn định chỗ ngồi.

Hỏi: Có ai nhớ để cho chiếc đèn của mình chiếu sáng không? Nào cùng hát (hay đọc) bài hát của chúng ta. Tôi sẽ bắt đầu trước sau đó các em đồng thanh nhé.

Bài hát: Chiếc đèn bé nhỏ của tôi (nhạc ở cuối bài)

ÔN TẬP và KHỞI ĐỘNG: Trò chơi truyền bóng (5 phút)

Cho học sinh đứng thành vòng tròn, người hướng dẫn đứng ở giữa cầm quả bóng.

- Người hướng dẫn hỏi một câu rồi truyền quả bóng cho 1 em học sinh. (xem ví dụ bên dưới). Nếu học sinh không biết câu trả lời thì nó là “tôi không biết”, thay vào đó nói về một những quyền con người ghi trên poster nhỏ dán trên tường.
- Sau đó bạn ấy truyền quả bóng cho bạn tiếp theo, bạn này có thể biết câu trả lời, nếu không thì lại nói về tấm poster nhỏ khác trên tường.
- Khi một bạn nào biết câu trả lời thì trả lại quả bóng cho người hướng dẫn,
- Người hướng dẫn hỏi câu khác rồi truyền bóng cho một bạn khác. Cứ thế cho đến khi hết câu hỏi. Người hướng dẫn cũng có thể hỏi câu về những poster nhỏ trên tường.

Cố gắng để em nào cũng có lượt.

Gợi ý câu hỏi:

- Tại sao chúng ta cần quyền con người? (Chúng giúp mọi người được đối xử công bằng. Xã hội hưởng lợi khi tất cả mọi người được đối xử công bằng).
- Tổ chức nào đã xây dựng danh sách những quyền con người? (Liên Hợp Quốc hay viết tắt là UN.)
- Chữ UN viết tắt cho chữ gì? (Liên Hợp Quốc)
- Hãy kể tên một trong những quyền con người chúng ta học ở bài trước.
- Có quyền nào mà các em muốn nói với lớp không? (hãy gợi ý các em nhìn vào những poster nhỏ dán trên tường.)

GIỚI THIỆU (5 phút)

Giải thích: Hôm nay chúng ta sẽ thảo luận về GIÁ TRỊ CON NGƯỜI như là một nền tảng của tất cả quyền con người.

Hỏi: **Nhân phẩm** là gì? Hãy viết từ này lên bảng đen hay flipchart, và ghi nhận tất cả câu trả lời.

Giải thích: Nhân phẩm nghĩa là sự xứng đáng được tôn trọng và xem xét.

Hỏi: Chúng ta đối xử với ai đó có nhân phẩm như thế nào? (Với sự tôn trọng và xem xét, đối xử với họ như là cách chúng ta muốn được đối xử cho chính mình).

Nhờ một em đọc Điều 1 của UDHR (hoặc người đứng lớp có thể đọc).

Tất cả loài người được sinh ra tự do và bình đẳng về nhân phẩm và quyền.

Hỏi: Điều đó nghĩa là gì?

(Tất cả chúng ta đều sinh ra tự do chỉ bởi vì chúng ta là con người. Tất cả chúng ta nên được đối xử có sự tôn trọng và tử tế, và tất cả chúng ta có quyền như nhau.)

Hỏi: **Phân biệt đối xử** là gì? (Hãy viết chữ này lên bảng hay flipchart).

Giải thích: **Phân biệt đối xử** nghĩa là đối xử với nhau không bằng giá trị bình đẳng hay với sự tôn trọng hay không có quyền bình đẳng như nhau.

- Khi một ai đó phân biệt đối xử, anh ấy/cô ấy đang đối xử với người khác một cách kém giá trị hơn hay thiếu xứng đáng hơn.
- Chỉ phớt lờ hay coi nhẹ người có sự khác biệt so với chúng ta cũng có thể coi là một hình thức phân biệt đối xử. Do đó, quan trọng là phải lưu ý nhu cầu của mọi người trong cộng đồng của chúng ta và cố gắng đáp ứng nhu cầu đó.

Đọc và lắng nghe (5 phút)

Nói: Chúng ta sẽ đọc Điều 2 của UDHR. Tôi muốn các bạn lắng nghe một vài điều mà tất cả chúng ta nên coi trọng.

Nhờ một em đọc to Điều 2, đoạn đầu, bản gốc hoặc bản tóm lược, tùy vào lứa tuổi của các em.

Mọi người đều có quyền hưởng các quyền và sự tự do ghi trong Tuyên bố này, không phân biệt chủng tộc, màu da, giới tính, ngôn ngữ, tôn giáo hay quan điểm chính trị, nguồn gốc dân tộc hay xã hội, tài sản hay địa vị.

Hỏi: Điều này là gì?

Giải thích: Khi chúng ta đọc từ “không phân biệt,” nghĩa là “bất kể” – rằng một loại khác biệt này không tốt hơn một loại khác biệt kia.

Hỏi: điều gì là tốt như nhau? Nào cùng đọc lại:

Đọc: Nhờ học sinh đọc lại đoạn đầu

Mọi người đều có tất cả các quyền và sự tự do...không phân biệt...chủng tộc, màu da, giới tính, ngôn ngữ, tôn giáo, quan điểm chính trị, nguồn gốc dân tộc hay xã hội, tài sản, nơi sinh.

Liệt kê: Hãy yêu cầu học sinh lần lượt viết một trong những thứ ghi trong Điều 2 mà tất cả chúng ta nên coi trọng một cách bình đẳng.

Giải thích: Một trong những sự khác biệt là ngôn ngữ. Nào cùng xem sẽ như thế nào nếu bạn phải nói một ngôn ngữ khác.

Hoạt động: “Xin chào từ khắp thế giới” (5 phút)

Mục đích: nghĩ về lý do tại sao việc tôn trọng sự khác biệt lại quan trọng như thế.

Chuẩn bị trước giờ lên lớp: Hãy viết từ “Xin chào” vào những mảnh giấy nhỏ bằng 2-3 ngôn ngữ khác nhau tùy vào số học sinh trong lớp.

Thể lệ chơi: Đưa cho mỗi học sinh một mẫu giấy ghi chữ “xin chào.”

Yêu cầu chúng đi vòng quanh, giữ mảnh giấy đó mà không để cho ai biết.

- Người hướng dẫn ra tín hiệu, học sinh bắt đầu chào nhau, nói chữ “hello” bằng ngôn ngữ ghi trong mẫu giấy.
- Chúng phải đi tìm người nói cùng ngôn ngữ cho từ “xin chào” và tạo thành một nhóm.
- Rồi khi tìm được chúng ngồi cùng vào nhóm đó.

Hỏi: em cảm thấy thế nào khi nói một ngôn ngữ khác?

- Em đã từng trong tình huống mà em không hiểu được ngôn ngữ người ta nói, ví dụ như trong 1 chuyến đi chơi chẳng hạn?
- Em có ước là mọi người đều nói thứ ngôn ngữ CỦA EM không? Em làm thế nào để có điều đó?
- Em có muốn quen biết những người không nói ngôn ngữ của em không? Chúng ta có thể làm gì để giúp họ?

(Hiệu đính từ: *Hướng dẫn chơi công bằng*, Hoạt động 17. Equitas – Trung tâm quốc tế về quyền con người, 2008.)

Giải thích: Một sự khác biệt là giới tính, bạn là trai hay gái.

Hoạt động: Câu chuyện “Mẹ tôi không làm việc” (5 phút)

Một hôm, một người phụ nữ trẻ tên là Zara đang kể cho bạn cô ấy nghe về gia đình của mình. Đây là điều cô ấy kể.

Đọc câu chuyện hay nhờ một em học sinh đọc rõ ràng mạch lạc câu chuyện.

Sau khi đọc xong, hãy hỏi: Mẹ của Zara có làm việc không?

- Hàng ngày một vài việc mà mẹ Zara đã làm là gì?

- Một số người cho rằng việc nhà không phải là “công việc” thực sự?
- Tại sao một số người nghĩ như vậy? (có thể bởi vì một người phụ nữ không được trả lương cho việc họ làm hay bởi vì một người đàn ông nghĩ là việc anh ta làm khó nhọc hơn.)

Giải thích: Một người phụ nữ thường có một ngày làm việc dài hơn và ít có cơ hội thời gian nghỉ ngơi hơn. (mẹ của Zara là người đầu tiên tỉnh dậy vào buổi sáng và người cuối cùng đi ngủ trong nhà.)

Hỏi: đây có phải là một loại phân biệt đối xử chống lại phụ nữ và trẻ em gái không?

Hoạt động: Ai làm việc? (10 phút)

Vẽ một hình lên bảng đen hay flipchart, kẻ hai cột, một cột ghi “nam” và một cột ghi “nữ”.

Chia lớp ra thành từng cặp.

Phát bút chì và giấy cho từng cặp.

Yêu cầu mỗi cặp liệt kê danh sách các công việc nhà và ghi lên giấy. Có thể vẽ hình ảnh minh họa cho những công việc đó.

Nếu thấy khó, người đứng lớp có thể gợi ý cho học sinh suy nghĩ, ví dụ:

- Ai nấu những bữa cơm gia đình?
- Đàn ông và trẻ nhỏ trong nhà có giúp đỡ không? Có thì họ giúp được việc gì?
- Mỗi ngày làm việc nhà tốn bao nhiêu thời gian?
- Phụ nữ ngoài việc nhà thì có đi làm ở ngoài không?

NỮ Việc làm	NAM Việc làm

Sau 5 phút, hãy hỏi mỗi cặp chia sẻ cho cả lớp danh sách đầu việc và nhờ một em viết vào đúng cột trên bảng. Cứ tiếp tục cho đến khi hết câu trả lời.

Nhìn vào các cột và hỏi: Các em nhận thấy điều gì?

- Chúng ta có phát hiện được điều gì đáng ngạc nhiên không?
- Những phát hiện đó có thay đổi cách chúng ta nghĩ về công việc mà nam và nữ đang làm không?
- Các em có phát hiện ra việc gì mà chỉ nam mới làm được không?
- Các em có khám phá ra việc gì mà chỉ nữ làm được không?

Giải thích: Đừng quên Điều 1 và 2 trong Tuyên bố quốc tế về quyền con người, cụ thể đề cập là nam và nữ là bình đẳng.

KẾT LUẬN

Hỏi: Phân biệt đối xử là gì? (Phân biệt đối xử là đối xử với nhau không bằng các giá trị bình đẳng hay quyền bình đẳng.)

- Liệu chúng ta có nên coi thường người này chỉ vì sự khác biệt ngôn ngữ họ nói, hay giới tính, hay tôn giáo, hay chủng tộc, hay dân tộc hay quan điểm chính trị không?
- Đôi khi chúng ta phân biệt mà không biết chỉ bởi vì chúng ta không nghĩ về nó.

ÔN TẬP tất cả các tờ poster nhỏ từ tuần trước. Nhờ học sinh giơ cao lên cho tất cả cùng xem lại và đặt câu hỏi cho các em:

- Tờ poster nào nói về quyền con người cụ thể khi bạn không đối xử tôn trọng người khác? (Chống lại phân biệt đối xử)
- Loại phân biệt đối xử nào làm cho cậu bé trong một tờ poster kia cảm thấy buồn? (màu da, tuổi và quốc tịch của cậu ấy)

Hỏi: Có ai có câu hỏi gì về *Tuyên ngôn quốc tế về quyền con người* mà em suy nghĩ trong vài ngày qua không?

Trả lời bất kỳ câu hỏi nào.

GỢI Ý TỐT CHO GIÁO VIÊN nếu giáo viên muốn **tạo thêm sự tranh luận nhỏ trên lớp**: khi một ai đó hỏi một câu hỏi, các em có thể trả lời thêm vào là “*Thế các bạn còn lại trong lớp nghĩ gì về điều này? Có ai có thêm bình luận gì không?*”

THỬ THÁCH

Nói: Khi xong hết nội dung, hãy tổng kết lại những điều đã được thảo luận trong hôm nay.

- Hãy chia sẻ câu chuyện của mẹ Zara và kể lại cho bạn hay gia đình nghe.
- Hãy nhận biết những công việc mà người khác xung quanh bạn đang làm. Có thực sự những công việc đó chỉ nam hay nữ, hay trẻ em, người lớn hay tầng lớp hay nhóm người mới làm được không?
- Hãy hỏi chính mình, “có cách nào tôi có thể thu hẹp khoảng cách này hay tạo ra sự thay đổi không?” và hãy thực hiện hành động.
- Hãy nhớ mời bạn bè cùng tham gia. Hẹn gặp các em lần sau.

Nhắc các em về thời gian học lần tới.
Đừng quên thu lại những tờ poster nhỏ.

CÓ THỂ ĐIỀU CHỈNH:

Bài này cũng có thể sử dụng để kiểm tra sự khác biệt ngoài giới tính, còn có dân tộc, tầng lớp xã hội, tôn giáo ...

GHI CHÉP CỦA GIÁO VIÊN

Hôm nay tôi cảm thấy thế nào?

Lần tới có cần thay đổi gì không?

Hiệu đính từ Keating-Chetwynd, Sarah, ed., *Cách tất cả giáo viên có thể hỗ trợ giáo dục quyền con người và công dân: Khung phát triển năng lực. Hội đồng châu Âu*, 2008, p. 61.)

ĐIỀU 1

TỰ DO VÀ BÌNH ĐẲNG

Tất cả con người sinh ra tự do và bình đẳng về nhân phẩm và quyền. Họ được có lý trí và lương tâm và cần phải đối xử với nhau bằng tình anh em.

ĐIỀU 2

CHỐNG LẠI SỰ PHÂN BIỆT ĐỐI XỬ

Mọi người đều được hưởng tất cả các quyền và tự do nêu trong bản Tuyên ngôn này mà không cso bất kỳ sự phân biệt nào về chủng tộc, màu da, giới tính, ngôn ngữ, tôn giáo, quan điểm chính trị hoặc quan điểm khác, nguồn gốc dân tộc hoặc xã hội, tài sản, thành phần xuất thân hay các địa vị khác

LỢC GIẢN

Bạn có tất cả các quyền con người bất kể sắc tộc, màu da, giới tính, ngôn ngữ, tôn giáo, quan điểm, hoàn cảnh gia đình, địa vị kinh tế xã hội, quốc tịch và khai sinh của bạn

TUYÊN BỐ QUỐC TẾ VỀ QUYỀN CON NGƯỜI

XIN CHÀO bằng các ngôn ngữ khác nhau

BUENOS DIAS (Tây ban nha)	KONNICH I WA (Nhật)
GUTEN TAG (Đức)	SHALOM (Do thái)
SALAAM (Arabic)	CIAO (Ý)
NI HAO (Trung quốc)	Tắt ra thành mảnh nhỏ, cần bao nhiêu cắt bấy nhiêu, hãy chọn 2-3 ngôn ngữ tùy vào sĩ số lớp.

BUENOS DIAS (Tây ban nha)	KONNICH I WA (Nhật)
GUTEN TAG (Đức)	SHALOM (Do thái)
SALAAM (Arabic)	CIAO (Ý)
NI HAO (Trung quốc)	Tắt ra thành mảnh nhỏ, cần bao nhiêu cắt bấy nhiêu, hãy chọn 2-3 ngôn ngữ tùy vào sĩ số lớp.

MẸ TÔI KHÔNG LÀM VIỆC

Zara kể cho bạn nghe về một ngày thường lệ của mẹ và bố cô ấy:

Gia đình chúng tôi có 16 người con, nhưng chỉ có 9 người chúng tôi sống sót.

Mẹ tôi dậy vào lúc 4h sáng, lấy nước và củi, nhóm bếp nấu bữa sáng. Sau đó bà đi ra sông giặt quần áo.

Cha tôi làm việc trên cánh đồng cách nhà tầm 3 km. Ông rời nhà lúc 6h sáng.

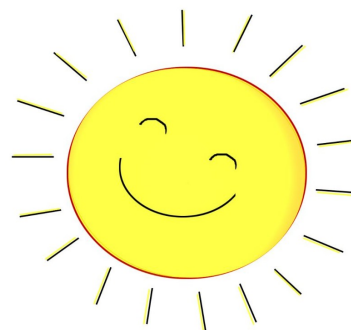
Sau khi giặt quần áo xong, mẹ vào thị trấn xay ngô và mua đồ ở chợ. Khi mẹ về nhà, mẹ nấu bữa trưa.

Buổi trưa, mẹ mang cơm đến chỗ làm cho cha và sau đó về nhà chăm gà lợn và trông các em trai em gái tôi. Mẹ chuẩn bị bữa tối sẵn sàng khi tất cả chúng tôi về nhà lúc 6h tối

Sau bữa tối, mẹ dọn dẹp mọi thứ mất một lúc nhưng mẹ thường đi ngủ lúc 9h tối. Lúc đó cha đã ngủ rồi.

Khi Zara kể xong, bạn cô ấy hỏi liệu mẹ Zara có việc làm không. Zara nói “không mẹ tôi không làm việc”

(Hiệu đính từ *Những bước đầu tiên: Hướng dẫn bắt đầu giáo dục quyền con người*, Amnesty International 2001. Peer Education Edition, p. 63.)

CHIẾC ĐÈN BÉ NHỎ CỦA TÔI

Chiếc đèn bé nhỏ của tôi, tôi sẽ để nó chiếu sáng,
Chiếc đèn bé nhỏ của tôi, tôi sẽ để nó chiếu sáng,
Chiếc đèn bé nhỏ của tôi, tôi sẽ để nó chiếu sáng,
Để nó chiếu sáng, để nó chiếu sáng, để nó chiếu sáng

Khắp nơi tôi đi qua, tôi sẽ để nó chiếu sáng,
Khắp nơi tôi đi qua, tôi sẽ để nó chiếu sáng,
Khắp nơi tôi đi qua, tôi sẽ để nó chiếu sáng,
Để nó chiếu sáng, để nó chiếu sáng, để nó chiếu sáng

Chiếc đèn bé nhỏ của tôi, tôi sẽ để nó chiếu sáng,
Chiếc đèn bé nhỏ của tôi, tôi sẽ để nó chiếu sáng,
Chiếc đèn bé nhỏ của tôi, tôi sẽ để nó chiếu sáng,
Để nó chiếu sáng, để nó chiếu sáng, để nó chiếu sáng!

To listen to the music:

https://www.youtube.com/watch?v=W_4vgwnbAfE

This Little Light of Mine

Piano

This lit-tle light of

6

mine I'm gon-na let it shine This lit-tle light of mine

11

I'm gon-na let it shine This lit-tle light of mine I'm gon-na let it

16

shine Let it shine - Let it shine - Let it shine -

https://www.youtube.com/watch?v=W_4vgwnbAfE